

Familjecenter - Åland

Mellanrapport

1. Bakgrund

THL beskriver att ett familjecenter tillhandahåller tjänster som främjar välfärd, hälsa, tillväxt och utveckling samt tidigt stöd och tidig vård för barn och familjer.

1.1 Familjecentrets omfattning

- tjänster som tillhandahålls av hälsovårdare, barnmorska och läkare vid mödra- och barnrådgivningen samt vid preventivmedelsrådgivningen
- familjearbete och hemservice för barnfamiljer
- tal-, ergo-, fysioterapi- och näringsterapitjänster
- psykolog- och socialarbetartjänster vid uppfostrings- och familjerådgivningsbyråer
- barnatillsyningsmännens tjänster
- socialt arbete för barnfamiljer
- expertis inom den specialiserade sjukvården och stöd för barnskyddet
- verksamhet på öppna mötesplatser.

För många familjecenter utvecklas tjänster även för barn i skolåldern och för unga. I familjecentrets servicenätverk ingår dessutom småbarnspedagogik, verksamhet som främjar hälsa och välfärd i kommunen samt församlingar och organisationer.

1.2 Familjecentrets uppgifter

Familjecentret främjar och säkerställer barnens och familjernas välbefinnande. Familjecentrets uppgifter är gemensamma för aktörerna men betonas på olika sätt i olika tjänster och hos olika yrkesutbildade personer.

Vad gör familjecentret?

- främjar och följer upp barnets och familjens hälsa och välbefinnande
- ger stöd i föräldraskapet och parförhållandet
- erbjuder tidigt stöd, vård och rehabilitering
- främjar separation i samförstånd och fortsatt föräldraskap
- beaktar familjernas mångfald
- förebygger våld i nära relationer
- mötesplatsen möjliggör kamratstöd och stärker gemenskapen

2. Familjecenter - Åland

2.1 Nuvarande situation och lägesbild

Enligt samverkansavtal skall KST och ÅHS planera för ett eventuellt gemensamt familjecenter. Sammanlagt har hittills tre möten hållits mellan kommunernas socialtjänst k.f. (KST) och Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS) gällande planering och utredning om möjligt "Familjecenter – Åland".

I arbetsgruppen ingår från KST två personer; områdeschef Susann Peltonen och ledande socialarbetare Malin Björklund från avdelningen tidigt stöd för barn och familj. ÅHS har sex medlemmar som alla representerar primärvården; klinikchef Tora Woivalin, överskötare Leea Söderström, avdelningsskötare Anna Dreyer, läkare Anna-Maria Sjölund, från mödrarådgivningen hälsovårdare Cecilia Sviberg, från barnrådgivningen hälsovårdare Ursula Sjövall, samt ersättare hälsovårdare Cajsa Ivars från barnrådgivningen.

Första mötet i april 2022 inleddes med bakgrundsdiskussioner och uppdragets utformning.

Under andra mötet i juni 2022 diskuterades olika modeller för familjecenter från Finland. Vidare diskuterades "Digi-Finland" ett statligt projekt som jobbar med utveckling av digitala tjänster och behov av en digital plattform för "Familjecenter-Åland", behov av och möjligheten till gemensamma hembesök med KST och ÅHS personal, öppen mottagning för rådgivningen och s.k. lågröskel-tjänster, möjlighet till tjänster som finns tillgängliga ibland (t.ex. tandvård) behov av mer användarvänlig hemsida för båda organisationer innehållande digitala tjänster och e-tjänster.

2.2 Sammanfattning över vad som saknas/behov idag

- Personal på samma plats, närvaro (KST-ÅHS)
- Gemensamt familjearbete
- Möjlighet till tätare samarbete (om fysiskt på samma plats) bl.a. gemensamma hembesök
- Mer info och tydlighet kring varandras verksamheter och till brukarna
- Gemensamma planer kring klient/patient
- Mångproblematik – klienter/patienter med många olika servicebehov från både KST och ÅHS
- Bra serviceformer för Ex. föräldrar som använder droger
- Gemensam service för invandrare
- Utvecklad hemsida med olika digitala lösningar, serviceformer och ex. boka på nätet samt e-tjänster
- Fler bilar behövs för hembesök
- Båda organisationer kämpar med otillräcklig bemanning
- Referensgruppsverksamhet
- Behov av brukarenkät, samla in info från barnfamiljer om behov av service och serviceform

2.3 Bemanning

Vid det tredje mötet i september 2022 diskuterades personalstyrkan i kommande ”Familjecenter-Åland”, hur många och vilka som idag ingår samt utrymmesbehov.

2.3.1 Bemanning KST

Hela avdelningen Tidigt stöd för barn och familj består av 17 personal exklusive Fältarna vars målgrupp är 13-17 åringar. Ej heller administratör inräknad, denna delas med övriga avdelningar.

Idag delar personalen på KST rum, vilket inte är optimalt. Alla besök sker i mottagningsrum.

Om hela arbetsgruppen flyttar bort från övriga avdelningar påverkas även deras verksamhet och samarbetet med dem. Ex. idag har tidigt stöd och barnskyddet gemensam dagjour – delar på arbetet och samarbetet är i övrigt mycket tätt.

Om arbetsgruppen på Tidigt stöd skulle splittras blir den sårbar, då den är förhållandevis liten från tidigare.

2.3.2 Bemanning ÅHS

Antal tjänster: 14-15 personer (hälsovårdare/barnmorskor). Ev. Norra Åland skilt, oklart.

Behov av utrymmen för "expert-tjänster", så som:

- Läkare, vissa dagar
- Tandvård
- Talterapi
- Psykolog

Sammanlagt behov av 17 rum för "löpande" service.

2.3.3 Övriga utrymmen/annat

Övriga utrymmen som det bedöms finnas behov av:

- Grupprum
- Sekreterarrum/reception
- Mötesrum för personal
- Besöksrum för klienter/patienter
- Rum för besökare. Ex. tredje sektor
- Lätt tillgänglig lokal och parkering
- Viktigt att planera utrymmen för "gäster" från. Ex. tredje sektor
- Lätt tillgänglig lokal och parkering
- Säkerhetsaspekter behöver beaktas
- Distansmöten behöver kunna hållas
- Utrymmen behöver fylla standardkrav för sjukvårdutrymmen
- Utrymmen behöver vara tillgängliga och ha tillräckligt med parkeringsplatser

Vidare har behov av en plan B diskuterats.

Om några funktioner sammanslås inom ÅHS verksamheter, vilka är de viktigaste?

Att både KST och ÅHS planerar en mindre verksamhet för familjecenter än dagens bemanning.

Sammanfattning

Arbetsgruppen enades i att arbetsgruppen behöver få en förankring i de beslutande organen hos ÅHS och KST för att gå vidare med sitt arbete. Båda förvaltningar saknar tillräckliga och adekvata utrymmen. En beräkning av behov av utrymmen behövs. Kan ÅHS (rådgivningsdel) hela KST och ex. Folkhälsan hitta gemensamma utrymmen?

